

DU DANSKE LAND - OG VAND

sejleroplevelser ved

SJÆLLANDS VESTKYST

RUNDT LANGS SJÆLLANDS VESTKYST: ET OVERBLIK

Med over 350 km kystlinje er Vestsjælland begunstiget med masser af tilbud til fritidssejlerne. Ikke nok med at der er rigelig med natur, frisk luft og saltvandsprøjt. Der er også en kultur, som vidner om den tid, hvor danerne blev kendt viden om i verden for deres handelstalenter, plyndringstalenter og sejltalenter. Tre egenskaber, der grundlagde et mægtigt imperium uden for landets grænser, der stadig den dag i dag er synligt i vort eget landskab. Og sporene kan fortælle spændende historier, der fascinerer både børn og voksne.

Derfor er en sejlerferie til Sjællands Vestkyst også en rejse i vikingernes kølvand og særdeles velegnet til at samle sejlerfamiliens generationer om fortidens storhed og nutidens attraktioner.

Fra Næstved i syd til Sjællands Odde i nord skal vi besøge 4 købstæder, der hver har sit særkende. Vi skal til 2 øer og en halvø. Og der er liv alle vegne. Især i området ved Gavnø, Vejlø og Dybsø Fjord vrirler det. Fuglelivet trives her, hvorfor der også er restriktioner for sejladsen.

Mange andre steder på turen vil det være muligt at observere fuglelivet, for Sjællands Vestkyst er et slaraffenland for mange fulgearter. I træksæsonen ligger nogle af trækruterne lige hen over kysterne, og det er et trækplaster for mange entusiaster.

Som sejler er man velkommen og ventet på Sjællands Vestkyst. Takket være et godt samarbejde mellem de lokale havne på strækningen, så kan man som gæst få masser af information og viden om området, man er i. Men også om de arrangementer og attraktioner, som knytter sig til de øvrige havne langs kysten og på øerne. Med et sådant overblik kan man altid planlægge det næste stop, hvis der er noget, der frister.

Apropos fristelser, så må strandene på den Sjællandske Vestkyst være noget, der kan lokke vandhunde i alle aldre en tur i bølgerne. De hvide sanddyner og det rene vand er noget, man er stolt af på disse kanter. Og med rette. Så hank op i madkurven og søg mod en af disse oaser, når kaptajn og besætningen skal på landlov.

Tekst og tilrettelæggelse: Frank Flemming, FFP Kommunikation

Danske Tursejlere siger tak for lån af billeder fra VisitVestsjælland og VisitNæstved

LANGS SJÆLLANDS VESTKYST – I VIKINGERNES KØLVAND

Det gode vejr har domineret i et stykke tid nu, og vi har tilbragt dagen i selskab med Viktor Vandorm, Henry Hundepрут, Sprutten og Ormen. Vi har spist mågeklatter og kloakslam og skreget os hæse sammen med Svend Svingarm, Vildsvinet og Hankatten. På børnebørnenes foranledning har vi nemlig været en tur i BONBON-Land ved Næstved.

Vi er på tur langs Sjællands Vestkyst. Båden ligger ved Karrebæk Fjord, som i sig selv er et prægtigt syn. Den lavvandede, laguneagtige fjord mellem Enø, Gavnø og Næstved er et naturområde med masser af fugleliv. Mod vest ligger Smålandsfarvandet og mød øst skærer den snorlige Næstved havnekanal sig ind til industrihavnen. Byen har et rigt handelsliv, hvor det nok er muligt at gøre et kup. De motortossede kan få deres lyst styret på Næstved automobilmuseum, der på 3.000 m² udstiller biler, motorcykler, knallerter, landbrugsmaskiner og fly. Og nostalgiske sjæle vil finde stor glæde ved at se – eller gense - 40 små forretninger og værksteder fra 1950'erne.

BISSERUP-AGERSØ-SKÆLSKØR

Der er fløjtet afgang. Fortøjningerne er kastet og den finurlige grønne bro ved Karrebæksminde – meget ramrende kaldet for Græshoppen – lagt bag os. Vores mål er den idylliske fiskehavn i Bisserup, hvor vi skal nyde den gode strand, fuglelivet og udforske de gode vandremuligheder. For eksempel til Holsteinsborg Slot der blev bygget af Trollefamilien i år 1598 og har været i familiens eje i 12 generationer siden 1707.

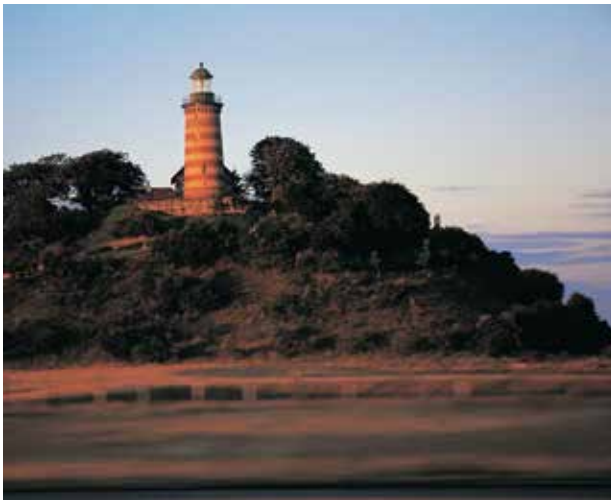
For dem, der nyder omgivelserne tæt ved båden, så er kunsthåndværkerne og landsbyen, hvor mange af de oprindelige huse er flot bevaret, sagen. På havnen tilbyder fiskehandleren friskfanget fisk, røgvarer og de berømte økologiske Bisserup Ørreder.

Op og af sted. Mod vest ligger øerne Omø og Agersø, hvor vi har bestemt os for den sidste som vores næste destination.

Vi passerer Omø i Storebælt, som i pr. 1. januar 2015 kunne fremvise en befolkningstilvækst på hele 3 individer, så øens fastboere nu tæller 160. De siger, der er plads til flere, hvis man skulle have lyst til at bo i disse herligheder. Omøs havn hedder Kirkehavn. Færgen fragtede nemlig kirkegængere til Skælskør i gamle dage. I Skælskør Kirke findes der stadig et kapel til Omøs beboere - til trods for at øen nu har fået egen kirke. Ak ja, lokalhistorier rummer så mange fornøjelige pudsigheder. Omøs placering er et El Dorado for trækfuglene, der gerne tager et stop for at fouragere inden næste etape. I forbifarten hilser vi ærbødigt med kasketten, og gør klar til at gå ind i Agersø Havn.

”7 km lang, 3 km bred og lige knap 7 km. En lille plet i det blå, blå Storebælt, som man nemt kan overse. Men så snyder man også sig selv for en oplevelse af de mere unikke”. Sådan skrev vi i Tursejleren da Agersø Havn blev kåret som Årets Havn 2011 af vores medlemmer. Sådan er det stadig.

Agersø by ligger nær havnen er karakteristisk ved de mange smalle, snoede stræder og de mange stengærder bygget af sten fra de omliggende marker. Agersø kirke er åben for besøgene fra solopgang til solnedgang. Langhuset er et smukt og enkelt rum med et flot lysindfald, der oplyser de fine og klare kalkmalerier.

Når man lægger til i Agersø havn, har man længe haft øens mølle i sigte. Den knejser nemlig flot på bakken oven for havnen. I 1986 fik Foreningen af danske Møllevenner overdraget møllen af bagermestren på Agersø. Kvit og frit. Eneste betingelse var, at han resten af sine dage måtte få en bænk at sidde på ved møllen med udsigt over havnen. Den er i dag museum.

En rask spadseretur mod øst i strandkanten langs Omø-sund ligger det smukke, hvide, firkantede fyr, Helleholm Fyr. Det er opført i 1846 for at lede skibene sikkert gennem sundet. Den karakteristiske røde bygning på havnen rummer Agersø værft, og er sammen med fiskerne og færgen med til at give havnen et ægte maritimt miljø.

Det er tid til lidt større bymiljø og -stemning, og ikke langt fra Agersø ligger Skælskør, som er indbegrebet af hyggelig havneby. Faktisk kan du sejle helt ind til bymidten og ankre op for enden af hovedgaden. Men inden vi kommer dertil, skal vi gennem den 7 km lange og meget smukke indsejling gennem fjorden. Sejlrenden fører os sine steder helt tæt på land, hvor de græssende køer med ophøjet ro blot fortsætter deres måltid. Lystfiskere prøver lykken ved Vasebroen, og frugtplantagernes træer på skrænterne bugner af deres søde frugter.

Solskinsbyen er en lille perle med mange gamle bevaringsværdige huse. Det særlige havnemiljø, tiltrækker mange, der gerne vil se lystbådehavnen mange aktiviteter. Byen er rig på kunst og kunsthåndværkere, der gør et besøg både spændende og interessant.

PÅ GÅBEN TIL BORREBY HERREBORG

En meget smuk og givende udflugt går til Borreby Herreborg, som blev bygget i 1556 og er en af fem Herreborge i Danmark. Den er bygget i sengotisk/renæssance stil. I dag er der etableret teater på Herreborgen, som byder gæster indenfor til mange forskellige kulturelle aktiviteter. Fugle- og naturelskere vil nyde omgivelserne ved Borreby Mose, der har et ufatteligt rigt fugleliv, hvor f.eks. strandskade, vibe, stor kobbersneppe, brushane og klyde, skeand og gråstribet lappedykker kan ses. Fra havnen er der blot 2-3 km til Borreby.

KORSØR-REERSØ

Vel ude af Skælskør Fjord er kursen nu sat mod nord. Storebæltsbroens vældige pyloner tårner sig op forude og er et godt sigtepunkt for vores næste stop. Korsør Lystbådehavn ligger lige ud til Storebælt med en flot udsigt til broen, og med en prominent nabo i form af Flådestation Korsør. Her er det et flot kig til de store orlogsskibe og til miljøskibene, der spiller en vigtig rolle for vores havmiljø.

Alt sammen er det med til at understrege Korsørs betydning som søfartsby og en hyggelig en af slagsen. Ikke langt fra havnen ligger Fæstningen, som rummer byens historiske samlinger. Det velbevarede middelaldertårn indgik i det bygningskompleks, der udgjorde Korsør

Slot. Det er også her vi finder Korsør By- og Overfartsmuseum, der med fine udstillinger formidler byens historie og maritime betydning – ikke mindst som overfartsby i forbindelse med Storebæltsfærgerne til Nyborg.

Den mest charmerende del af Korsørs gamle bydel ligger også lige ved lystbådehavnen. Og apropos år på bagen, så kan byen også mønstre verdens ældste biograf. Vi vil dog ud og røre os. Ud blandt vikingerne har vi tænkt. For lidt øst for Korsør ligger Danmarks mest imponerende vidnesbyrd om vikingetiden, nemlig det store borgkompleks Trelleborg. Det var Harald Blåtand, der byggede den vældige ringborg i slutningen af 900-tallet, og den er den bedst bevarede af sin art. Og der er masser at se på, og oplevelserne står også i kø. Vi kigger ind i det rekonstruerede langhus, i vikingelandsbyen og er med til de mange aktiviteter, der er tilrettelagt for os. Børnebørnene er temmelig vilde med vikingetiden og taler i et væk om at næste sejlerferie skal gå til England. Så er de advaret "over there".

Hen over sommeren er her også arbejdende værksteder, handelsboder, optrin med dukketeater, slavemarked, kampshow og trælleofring. Det årlige vikingemarked tiltrækker hundredvis af vikinger, der handler, kæmper og lever, som man gjorde da Harald Blåtand var ung.

Godt forsynet med ny proviant og friske trælle er vi igen ude i Storebælt. Og mens vi betragter broen og fyrtårnet på Sprogø, pejler vi halvøen Reersø, hvor de stråtede huse og den gamle kro får byen til ligne et frilandsmuseum. De fredede gårde er fra 1700-tallet, og er med til at give Reersø sit særlige miljø, der naturligt huser et

særligt kunstmiljø. Gallerier og værksteder med malerier, grafik, keramik, glas-, rav- og brugskunstnere er åbne hele året.

Har I ikke fået vikinger nok, så kan et besøg på formidlingscentret Fugledegård, der ligger på den vestlige side af Tissø, nok ændre på dette. Her er Danmarks største guldfund fra vikingetiden gjort. Og de mange andre fund sandsynliggør, at der her har været en omfattende handelsplads i vikingetiden.

KALUNDBORG-ODDEN

"Stil nu ind på de danske stationer", lød det i æteren for år tilbage. Kalundborg Radiofonistation med de høje mellem- og langbølgemaster strålede musik og meddelelser ud til danskerne i ind- og udland. Masterne ved Gisseløre passerer vi på vejen ind til Kalundborg. Men endnu mere imponerende tager Vor Frue Kirkes 5 tårne sig ud. Kirkeskibet er kvadratisk, og kirken har fem tårne. Til skibets fire sider er der bygget arme. På den måde danner kirkens grundplan et kors, et såkaldt græsk kors.

Vor Frue er Nordeuropas eneste 5 tårnede centralkirke, bygget i begyndelse af 1200-tallet formodentlig af Kalundborgs grundlægger Esbern Snares datter, Ingeborg. Kirkens 5 tårne leder tanken hen på det himmelske Jerusalem, der stiger ned på jorden ved Dommedag, og den har således klare associationer til korstogene. Et besøg i kirken er en fantastisk oplevelse, som vi får sat i perspektiv ved et efterfølgende besøg på Kalundborg Museum, der fortæller egnens historie fra oldtid til nutid. Vikingetiden og middelalderen og dens korstog samt havnehistorien har en særlig plads.

De yngste gaster har vi vinket farvel til, så nu er det kun de garvede søulke, der tager den sidste tørn langs Sjællands Vestkyst til Odden. Kalundborg Fjord ligger mellem de to halvøer Asnæs mod syd og Røsnæs mod nord. Navnlig Røsnæs er et forunderligt, smukt kuperet landskab formet under sidste istid, der rummer værdifuld og sjælden natur. Fyret på Røsnæs er vores udflugtsmål. Røsnæs Havn hedder også Nyby Havn, og her holder en lille håndfuld erhvervs- og fritidsfiskere til. Og en del lystsejlere kommer der også forbi i sæsonen.

Røsnæs er ikke kun formet af istiden. Også krige og konflikter har sat sit – bygningsmæssige – præg på næsset. I vikingetiden har langskibene haft samlingssted i området inden plyndringstogterne. Under Kanonbådskrigen (1807-14) varskoede udkiggen kanonbådene i Kalundborg, når der var fjender i farvandet, som skulle have et skud for boven. Under verdenskrigene var her også udkigspost, kanonbatteri og antiluftskysstillinger. Alt dette kan man få et indblik i ved at besøge udstillingen i fyret. Og ved at gå ud i terrænet ad de afmærkede ruter, der hver har deres særlige historiske tema.

Mellem Røsnæs og Sjællands Odde ligger Sejerø, og vi ankommer i fin form til havnen på sydsiden af øen, så vi er klar til at udforske den 12 km lange og 2,5 km brede ø. Det kan vi f.eks. gøre på guidede rideture på Islandske heste. Men vi foretrækker nu at opleve Sejerøs smukke naturlandskab fra hestevogn. De lokale hestevognsførere og deres stolte jyske heste står nemlig klar til at tage interesserede gæster rundt på øen. Med på til turen hører også en god gang hygge og snak om øen.

Tværs over Sejerøbugten går det mod vores slutpunkt på Oddens nordside, hvor vi lægger os godt tilrette i havnen. Her på området er der godt med liv fra erhvervsfiskere, fiskehandler med frisk fanget fisk, marinemuseum, fiskerestaurant og bådebygger. En lille spadseretur fra havnen finder vi – højt hævet over byen og med en fantastisk udsigt over Kattegat – en arkitektonisk perle: byens røgeri. Arkitekten Arne Jacobsen har tegnet og nyfortolket det klassiske røgeris former på smukkeste vis.

Som alle steder hvor der er lys, luft, himmel og hav er der også kreative sjæle. Odden har mange gallerier og kunsthåndværkere, som vi har tænkt os at opsøge hen over den næste tid. Vi hopper nu på cyklerne for at besøge Odden Kirke og søhelten Peter Willemoes grav, som gav englænderne kamp til stregen men til sidst måtte lade livet i en forgæves kamp mod den Engelske overmagt i Kattegat ud for Sjællands Odde.

Og sådan kom vi fra vikingerne, over korstogsridderne til Willemoes. Havet omkring Danmark fører os vidt omkring. Fik vi set det hele? Fik vi set det meste. Fik vi set det væsentligste? Hvis ikke så må vi tilbage.